

שאינו זמנו, ומיום ראשון של חג חובה לאומרו¹.

ב. דעת רבי יהושע.

במשנתנו מבואר, שלדעת רבי יהושע, מתחילים להזכיר גבורות גשמים ביום טוב אחרון של חג כלומר בשמיני עצרת². ולכאורה מתחילים להזכיר בערבית, שאז כבר אין הגשמים סימן קללה. אמנם בברייתא מבואר, שלדעת רבי יהושע, מתחילים להזכיר גבורות גשמים משעת הנחת הלולב, ופירש רש"י, מיום שמברכים בו באחרונה, דהיינו בשביעי. אך בהגהות מהר"ב רנשבורג יישב, שרש"י פירש בזה רק מהו יום הנחת לולב, אבל ההזכרה, רק מאחרי יום זה, כלומר למוצאי יום שביעי, ונמצאו דברי רבי יהושע מכוונים, שתחילת ההזכרה היא בליל שמיני עצרת³.

ג. דעת רבי יהודה בן בתירא.

מתחילים להזכיר גבורות גשמים ביום שני של חג. והטעם לכך, כי לדעת רבי יהודה בן בתירא, הסיבה שמתחילים להזכיר את הגשמים בחג, משום שמצינו שמנסכים בו מים לברך את גשמי השנה, ומשעה שמתחילים לנסך ניסוך המים, מתחילים להזכיר את הגשמים.

ולדעת רבי יהודה בן בתירא, תחילת מצוות ניסוך המים ביום השני, כי היא רמוזה בקרבנות היום השני של החג, כפי שיתבאר בעזה"י להלן.

ואפשר שלדעה זו, מאחר שהזכרת הגשמים תלויה בניסוך המים, מתחילים בהזכרת הגשמים בתפילת ערבית של ליל שני.

ד. דעת רבי עקיבא.

מתחילים להזכיר גבורות גשמים ביום ששי של חג. והטעם לכך, כי לדעת רבי עקיבא, הסיבה שמתחילים להזכיר את הגשמים בחג, משום שמצינו שמנסכים בו מים לברך את גשמי השנה, ומשעה שמתחילים לנסך ניסוך המים, מתחילים להזכיר את הגשמים.

¹ שכל הבא לבקש, מקדים ומרצה, ואסימן קללה לא קפדינו. [תוס'].

² שאין יושבים בו בסוכה, ושוב אין הגשמים סימן קללה. ואפילו האידנא שיושבים בו בסוכה, אינו אלא מדרבנן, משום ספיקא, ואף על גב דבקיאינן בקביעא דירחא, גזרה שמא יחזור הדבר לקקולו, או משום מנהג אבותינו בידינו... ולכן מדכרינן, אבל כל שבעה לא, שהגשמים בימי סוכה סימן קללה הן. [תוס'].

³ וכן כתבו התוס' משעת הנחתו, ליל מוצאי שביעי של סוכות, שמניחין בו את הלולב. [ע"י תוס'].